

NÁRODNÍ PLÁN ZAVEDENÍ

EURA V ČESKÉ REPUBLICE

ČÁST III

SLOVNÍK ZÁKLADNÍCH POJMŮ

2007

Schválena vládou ČR dne 11. dubna 2007

Česká národní banka (ČNB) a euro – klíčová instituce v procesu přípravy na zavedení eura. Hlavním úkolem centrální banky bude především zavedení bankovek a mincí do oběhu, stažení národní měny, přizpůsobení platebních systémů a spolupráce s bankovním sektorem a dalšími institucemi poskytujícími finanční služby při přechodu na euro. Vedle vlády se bude zásadním způsobem podílet na rozhodnutí, zda a kdy ČR požádá o vstup do ERM II. Z důvodu splnění institucionálních podmínek pro vstup do eurozóny bude nevyhnutelné provést změnu zákona o ČNB, resp. připravit jeho nové znění, neboť soulad zákona se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB bude předmětem hodnocení v konvergenční zprávě. Role ČNB bude významná pro zabezpečení hladkého přechodu rozhodovacích pravomocí v oblasti měnové politiky na ECB a přenos dalších kompetencí. ČNB se zásadně podílí na činnosti NKS a gesčně zastřešuje činnost pracovní skupiny pro finanční sektor a podílí se společně s ministerstvem financí na řízení činnosti pracovní skupiny pro komunikaci; zástupci ČNB jsou ve všech pracovních skupinách NKS.

Duální cirkulace (duální oběh) –relativně krátké období (v případě ČR v délce trvání dvou kalendářních týdnů) po zavedení eura, po kterou bude možné platit v hotovosti v korunách i v eurech. Na hotovostní platby v korunách by se mělo vracet v euroměně. Jedná se o období, kdy jsou v oběhu obě měny, přičemž euro má status zákonného platidla a koruna je postupně stahována.

Duální označování cen – uvádění cen a peněžních částek v národní měně i v euru. Způsob duálního označování v jednotlivých konkrétních případech bude rozdílný v závislosti na druhu zboží nebo poskytované služby. Z časového hlediska půjde o období navazující na zrušení dočasné výjimky pro zavedení eura a stanovení přepočítacího koeficientu pro vztah mezi korunou a eurem Radou EU. S duálním uváděním cen by se mělo začít zhruba měsíc po stanovení přepočítacího koeficientu a mělo by pokračovat zhruba 1 rok po zavedení eura v ČR.

ECOFIN – Rada EU ve složení ministrů financí a hospodářství členských zemí.

ERM II – mechanismus fixních směnných kursů, ve kterém se musí měna každé země usilující o vstup do eurozóny účastnit minimálně 2 roky před hodnocením konvergence; cílem mechanismu je připravit ekonomiku dané země na fungování v měnové unii. Měna země, která se účastní v ERM II má stanovenou centrální paritu oproti euru a širší flukтуаčního pásma pro pohyb devizového kurzu. ERM II je založeno na základě mezivládní úmluvy (arrangement) a obsahově navazuje na čl. 121 Smlouvy o založení ES a na její Protokol o kritériích konvergence. ERM II bylo ustaveno Rezolucí Evropské Rady v Amsterdamu 16. června 1997. Podmínkou vstupu je účast v dohodě centrálních bank, k níž ČNB přistoupila 29. 4. 2004. Záměrem ČR (vyjádřeným ve Strategii přistoupení ČR k eurozóně) je setrvat v ERM II pouze po nezbytně dlouhou dobu, tj. omezit členství v systému směnných kurzů na 2 roky před vypracováním konvergenční zprávy, která by vyústila

do rozhodnutí Rady o zrušení výjimky pro zavedení eura. V realitě však bude pobyt v ERM II z technických důvodů delší – půjde o cca 2,5 - 2 a 3/4 roku před vstupem do eurozóny. Vstup ČR do systému by se tedy měl odehrát brzy na jaře roku "€-3".

Euro a nové členské země EU – závazek zavést jednotnou měnu byl součástí podmínek pro vstup nových členských zemí do EU. Euro by tedy mělo být zavedeno ve všech nových členských zemích, pokud budou splněny podmínky dle čl. 121 Smlouvy o založení ES. V současné době mají tedy nové členské země EU dočasnou výjimku pro zavedení eura na rozdíl od „starých členských zemí“ Velké Británie a Dánska. Načasování procesu vedoucího ke splnění kritérií pro zavedení eura je politickým rozhodnutím, centrální banky plní v celém procesu převážně analytickou a technickou roli. Jejich role je však zásadní při udržování cenové stability a dále v procesu přístupu do ERM II a při naplňování jeho mechanismu.

Dle článku 121 je vyžadována především kompatibilita národní legislativy vč. legislativy národních centrálních bank s čl. 108 a 109 Smlouvy o založení ES a se Statutem ESCB a ECB a splnění ekonomických (maastrichtských) kritérií – cenová stabilita, dlouhodobé úrokové sazby, stabilita veřejných financí a dále účast v systému měnových kurzů ERM II po dobu minimálně dvou let. Kritéria pro vstup do eurozóny jsou dána Smlouvou o založení ES a jejich plnění je pravidelně každé 2 roky nebo na žádost členské země s výjimkou pro zavedení eura posuzováno na základě konvergenčních zpráv Evropské komise a ECB. Pokud jsou kritéria splněna, Rada (ECOFIN) po projednání Evropskou radou a po konzultaci s Evropským parlamentem rozhodne o zrušení výjimky pro zavedení eura. Kritéria plní členský stát průběžně, pro splnění kritéria kursové stability je však nutné členství v ERM II, přičemž načasování vstupu do tohoto systému je plně v kompetenci členského státu.

Eurozóna – označení pro integrační uskupení členských států Evropské unie, které zavedly euro a na jejichž území je zákonným platidlem měnová jednotka euro.

Evropská centrální banka (ECB) – právním východiskem pro jednotnou měnovou politiku je Smlouva o založení Evropského společenství a Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky. Na základě tohoto statutu byla 1. června 1998 ustavena ECB i Evropský systém centrálních bank (ESCB). ECB byla založena jako řídicí součást ESCB. Pro tu část ESCB, kde bylo zavedeno euro, je používáno označení Eurosystem. ECB a národní centrální banky v něm společně vykonávají činnost, kterou byly Smlouvou a Statutem pověřeny. ECB má právní subjektivitu.

Evropský systém centrálních bank (ESCB) – ESCB se skládá z ECB a národních centrálních bank všech členských států EU (článek 107 odst. 1 Smlouvy) bez ohledu na to, zda zavedly, nebo nezavedly euro.

Eurosystém – Eurosystém se skládá z ECB a národních centrálních bank zemí, které zavedly euro (viz heslo *eurozóna*). V rámci Eurosystému vykonává ECB řídicí roli, zatímco v rámci celého ESCB roli koordinační. Eurosystém a ESCB budou souběžně fungovat, dokud se všechny členské státy EU nestanou členy eurozóny.

Přepočítací koeficient – nevratný a neměnný kurz určený Radou EU, kterým se přepočítají částky v národní měně (korunách) na částky v eurech. Je stanoven na 6 platných číslic ve formátu 1 € = xxxxxx jednotek národní měny. Přepočítací koeficienty jsou stanoveny nařízením Rady č. 2866/ 98 včetně jeho novel. Pro přepočet jsou nařízením Rady (ES) č. 1103/97 ve znění nařízení Rady č. 2595/ 2000 stanovena závazná pravidla zaokrouhlování. Další podrobnosti budou vloženy do předpisů k zavedení eura v ČR..

Frontloading – předzásobení bank eurobankovkami a euromincemi v době před jejich uvedením do oběhu.

Hospodářská a měnová unie (HMU) – Hospodářská a měnová unie je proces, kterým dochází k harmonizaci hospodářských a měnových politik členských států EU včetně zavedení jednotné měny. Byla tématem jedné ze dvou mezivládních konferencí v prosinci 1990. Smlouva o založení ES stanoví, že HMU bude realizována ve třech etapách:

1. první etapa (1. červenec 1990 až 31. prosinec 1993): volný pohyb kapitálu mezi členskými státy, užší spolupráce hospodářských politik a užší spolupráce mezi centrálními bankami;
2. druhá etapa (1. leden 1994 až 31. prosinec 1998): konvergence hospodářských a měnových politik členských států (k zajištění cenové stability a zdravých veřejných financí);
3. třetí etapa (od 1. ledna 1999): zahájení činnosti Evropské centrální banky, fixování měnových kurzů zemí eurozóny a zavedení jednotné měny.

Dne 1. ledna 1999 11 členských států zavedlo jednotnou měnu euro. Čtyři členské státy nepřijaly jednotnou měnu, buď proto, že se tak rozhodly v rámci protokolů přičleněných ke Smlouvě o založení ES, které jim tuto možnost poskytují – tzv. neúčastnická doložka, tj. opt-out (Velká Británie a Dánsko), nebo proto, že nesplnily konvergenční kritéria určená Maastrichtskou smlouvou (Švédsko a Řecko). Řecko se stalo dvanáctou zemí eurozóny 1. ledna 2001. Členem HMU se ČR stala automaticky (s dočasnou výjimkou pro zavedení eura) po přistoupení k EU.

Konverze cen – přepočtení peněžních hodnot v českých korunách na eura, případně i opačně s použitím přepočítacího koeficientu. S konverzí cen souvisí i uvádění cen a peněžních částek v obou měnách najednou – duální označování.

Kritéria pro přistoupení k eurozóně – členské země musí pro přijetí eura dosáhnout vysokého stupně udržitelné hospodářské konvergence, která je vyhodnocována na základě plnění tzv. "maastrichtských kritérií konvergence" uvedených v článku 121 Smlouvy o založení ES a dále podrobněji upravených v tzv. Protokolu o konvergenčních kritériích¹ připojeném ke Smlouvě o založení ES. Jedná se o tato kritéria:

- kritérium "dosažení vysokého stupně cenové stability", které znamená, že "členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků",
- kritérium "udržitelnosti veřejných financí", které znamená, že v době šetření se na členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku podle článku 104 odst. 6 Smlouvy o založení ES, přičemž Rada rozhoduje o existenci nadměrného schodku podle:
 - poměru plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP v tržních cenách, který by neměl překročit 3 %, a
 - poměru veřejného zadlužení k HDP v tržních cenách, který by neměl překročit 60 %.

Při hodnocení, nakolik je plněn požadavek fiskální disciplíny, jsou však brány v úvahu i další faktory stanovené ve Smlouvě o založení ES a souvisejících aktech práva EU, jako jsou dosavadní postup snižování rozpočtové nerovnováhy, příp. existence výjimečných a dočasných faktorů, které k takové nerovnováze přispívají. U členských států s mírou veřejného dluhu k HDP překračující 60 % se předpokládá, že ji budou uspokojivým tempem snižovat k doporučené hodnotě.

- kritérium "kurzové stability" se rozumí "dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvací vůči měně jiného členského státu". Při hodnocení, nakolik je toto kritérium plněno, je kladen důraz na to, aby se směnný kurz vůči euru blížil centrální paritě. Zohledňovány jsou však i další faktory, které mohly vést k apreciaci směnného kurzu.
- kritérium "konvergence úrokových sazeb" se odráží v úrovni dlouhodobých úrokových sazeb a znamená, že "v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body průměr úrokové sazby nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se

¹ Přesný název protokolu je: Protokol o kritériích konvergence uvedených v článku 121 Smlouvy o založení Evropského společenství

zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech".

Hodnocení však zohledňuje i další faktory jako jsou "výsledky integrace trhů, situace a vývoj běžného účtu platební bilance a posouzení vývoje nákladů na jednotku pracovní síly a jiných cenových indexů". Plnění konvergenčních kritérií je pravidelně monitorováno Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou v konvergenčních zprávách, vypracovaných dle čl. 121 Smlouvy o založení ES.

Dalším maastrichtským kritériem, které na rozdíl od předchozích nemá výslovně ekonomický charakter, je požadavek na dosažení nezávislosti národní centrální banky a uvedení jejího statutu, resp. legislativy upravující její postavení do plného souladu se Smlouvou o založení ES a Statutem ESCB a ECB.

Kritéria sladění s eurozónou – vstupem do eurozóny ztratí ekonomika nezávislou měnovou politiku (tj. možnost používat úrokové sazby a měnový kurz jako nástroje přizpůsobení se ekonomickým šokům). Pro makroekonomickou stabilitu existují po přijetí společné měny určitá rizika a velikost těchto rizik zkoumají tzv. analýzy sladění (vysoká míra sladění snižuje náklady a zvyšuje přínosy jednotné měny; existence funkčních přizpůsobovacích mechanismů snižuje náklady a dostatečná je pak i nižší míra sladění). V České republice je v návaznosti na usnesení vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003 tato připravenost ekonomiky na přijetí eura vyhodnocována jednou ročně vládě předkládaným materiálem "Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou".

Madridský scénář (scénář s přechodným obdobím) – jeden z možných scénářů zavedení eura; využívá přechodného období, kdy je euro zavedeno nejprve v bezhotovostní podobě a národní měna se stává podjednotkou eura (tzv. nesettinnou denominací podle přepočítacího koeficientu). Během přechodného období si bankovky a mince znějící na národní měnu zachovávají platnost, bankovky a mince v euru nejsou oficiálním platidlem a mezi bezhotovostním a hotovostním zavedením eura existuje přechodné období v maximální délce tří let. V bezhotovostním styku lze používat jak národní měnové jednotky, tak i euro, přičemž je uplatňováno pravidlo dobrovolnosti.

Měnová suverenita – nezávislý výkon měnové politiky jako nástroje ovlivňování ekonomiky, který je prováděn centrální bankou dané země. Po vstupu do eurozóny dochází ke ztrátě této měnové suverenity, kde rozhodovací pravomoc při stanovení měnové politiky přechází na Evropskou centrální banku (ECB). Národní centrální banky zemí eurozóny (viz heslo Eurosystem) se podílí na výkonu společné měnové politiky.

Ministerstvo financí ČR a euro – z usnesení vlády č. 1510 ze dne 23. 11. 2005 vyplývá, že ministerstvo financí je gestorem celého procesu přípravy na zavedení eura. Je také gestorem pracovní skupiny NKS pro veřejné finance a veřejnou správu a společně s ČNB spolugestorem pracovní skupiny pro komunikaci. Ministerstvo financí se prostřednictvím národního koordinátora pro zavedení eura jako předsedy NKS podílí na řízení činnosti NKS a má zástupce ve všech pracovních skupinách. V rámci ministerstva financí je také zřízen Organizační výbor NKS, který zajišťuje organizační a administrativní zázemí procesu zavedení eura v České republice.

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR (NKS) – založena na základě usnesení vlády ČR č. 1510 ze dne 23. 11. 2005 jako základní jednotka institucionálního zajištění zavedení eura v ČR. Povaha NKS je meziresortní a skládá se ze zástupců ministerstva financí, České národní banky, ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva vnitra, ministerstva zahraničních věcí, ministerstva informatiky, ministerstva spravedlnosti a úřady místopředsedy vlády pro evropské záležitosti. Cílem NKS je především vypracování Národního plánu zavedení eura v ČR (s termínem nově stanoveným do konce března roku 2007 – viz usnesení vlády č. 1200 ze dne 25. 10. 2006) a jeho realizace, koordinace procesu přípravy na zavedení eura (např. rozhodnutí o podobě komunikační strategie) a přijímání nezbytných doporučení vládě ČR (např. doporučení v otázce volby konkrétního scénáře zavedení eura v ČR). NKS rozhodla o zřízení pracovních skupin, jejichž účelem je především zpracování příslušné části Národního plánu zavedení eura v ČR a poskytování odborných informací pro strategické rozhodování NKS. Předsedou NKS je národní koordinátor zavedení eura v ČR, který byl jmenován výše uvedeným usnesením vlády.

Národní koordinátor zavedení eura v ČR – předseda Národní koordinační skupiny pro zavedení eura jmenovaný vládou. Řídí činnost NKS, koordinuje činnost pracovních skupin NKS a koordinuje přípravy na zavedení eura v rámci celé České republiky, zejména pak zpracování a realizaci Národního plánu zavedení eura.

Národní plán zavedení eura v ČR – dokument upravující proces přípravy na zavedení eura včetně popisu nezbytných opatření, která musí být v souvislosti se zavedením eura učiněna ve všech oblastech včetně příslušných harmonogramů (tj. manuál, který musí obsáhlým způsobem odpovědět na otázky "co", "kdo", "kdy" a "jak"). Národní plán zavedení eura v ČR byl vypracován a předložen vládě ČR na základě usnesení č. 1510 ze dne 23. listopadu 2005 a následně schválen vládou dne 11. dubna 2007. Národní plán bude každoročně aktualizován, aby dostatečně reflektoval dosavadní zkušenosti z procesu přípravy na zavedení eura. Obsahem Národního plánu není kontrola plnění maastrichtských kritérií, ani sledování hospodářských politik, která mají splnění těchto kritérií zabezpečit, ale jedná se o dokument vymezující institucionálně-technickou stránku přípravy na zavedení eura.

Obecný zákon o zavedení eura – základní právní předpis, který v návaznosti na přímou použitelné předpisy EU upraví základní právní rámec pro zavedení eura. Měl by především obsahovat: obecná ustanovení o přechodu národní měny na euro včetně stanovení duálního oběhu; pravidla výměny oběživa, způsob přepočtu národní měny na euro; pravidla pro zaokrouhlování; pravidla pro duální oceňování; případné úpravy právních předpisů v souvislosti se zavedením eura a zmocňovací ustanovení, základní ustanovení týkající se kontroly a dozoru nad procesem přechodu k euru.

Organizační výbor NKS – je zřízen v rámci ministerstva financí pro zajištění organizačního a administrativního zázemí procesu zavedení eura v České republice. Vedoucí Organizačního výboru NKS je pak zástupcem národního koordinátora zavedení eura v ČR. Mezi hlavní činnosti tohoto výboru patří organizační podpora činnosti NKS, shromažďování a distribuce informací týkajících se praktických aspektů zavádění eura v jiných zemích EU, podpora vzájemné komunikace NKS a pracovních skupin a pracovních skupin navzájem, koordinace externí komunikace NKS a celkově koordinace aktivit průřezového charakteru.

PAN II – expertní skupina (plný název: Public Administration Network II), která je zřízena Evropskou komisí při DG ECFIN a sdružuje zástupce zemí, jež se připravují na zavedení eura. V rámci této skupiny jsou pravidelně diskutovány technické, legislativní, procesní a další institucionální otázky zavedení eura, je vyhodnocován proces příprav v jednotlivých zemích a jsou zpracovávána doporučení pro další postup.

Phasing-Out – scénář zavedení eura s využitím období postupného zrušení. Tento scénář je možný pouze v kombinaci se scénářem "velký třesk" a jeho podstatou je pravidlo, že po určitou dobu po zavedení eura (max. však po dobu jednoho roku) je možné používat vybrané právní nástroje znějící na národní měnu (jde tedy o dílčí výjimku z obecné zásady, že po zavedení hotovostního eura nelze používat národní měnové jednotky v nových právních nástrojích), přičemž použití této zásady by mělo být časově a věcně omezeno na určité oblasti. Platební úhrady jsou však možné pouze v eurech.

Pracovní skupiny NKS – NKS rozhodla o ustavení těchto odborných pracovních skupin: pro legislativu, pro finanční sektor, pro komunikaci, pro veřejné finance a veřejnou správu, pro informatiku a statistiku, pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele. Účelem pracovních skupin je především vypracování příslušné kapitoly Národního plánu zavedení eura v ČR a jeho realizace, výstupy slouží jako základní podklad pro strategické rozhodování NKS. Činnost pracovní skupiny řídí a koordinuje její předseda a každé pracovní skupině byl určen gestor, kterým je úřad příslušného člena NKS.

Právní zásady k euru – v souvislosti se zavedením eura budou uplatňovány některé zásady vyplývající z evropské legislativy, kterou bylo zavedeno euro: nesmí být používán jiný přepočítací koeficient než ten, který bude stanoven Radou EU, zavedení eura nesmí ovlivnit platnost smluv a jiných právních

nástrojů; zavedení eura nesmí být důvodem jejich změny nebo ukončení; přepočítávání z korun na eura bude možné pouze na základě přijatých pravidel pro přepočítávání; zavedení eura nesmí poškodit občany a tuto zásadu musí odrážet přijatá pravidla pro přepočítávání.

Předpisy EU k euru – Evropská měnová unie spadá do výlučné pravomoci Evropského společenství, které stanoví její právní rámec. V primárním právu jsou jeho součástí články 105 – 124 Smlouvy o založení ES, Protokol o Statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, Protokol o konvergenčních kritériích a též Protokol o postupu při nadměrném schodku. Pro nové členy EU je významné ustanovení čl. 4 Aktu o podmínkách přistoupení k EU, na jehož základě se nové členské země účastní hospodářské a měnové unie s dočasnou výjimkou pro zavedení eura.

V oblasti sekundárního práva v současné době upravují zavedení eura a jeho používání především tři základní nařízení Rady ES přijatá v letech 1997/1998 v souvislosti se zavedením eura a následně novelizovaná při rozšíření eurozóny o Řecko a také v souvislosti s předpokládaným zavedením eura v některých nových členských zemích EU v blízké budoucnosti:

- nařízení Rady č. 1103/ 97 ze dne 17. června 1997 o určitých ustanoveních týkajících se zavedení eura ve znění nařízení Rady č. 2595/ 2000;
- nařízení Rady č. 974/ 98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura ve znění nařízení Rady č. 2596/ 2000 a č. 2169/2005;
- nařízení Rady č. 2866/ 98 ze dne 31. prosince 1998 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států zavádějících euro ve znění nařízení Rady č. 1478/ 2000 a č. 1086/ 2006.

Přechodné období – období mezi zavedením bezhotovostního a hotovostního eura. V hotovosti existuje jen národní měna, která má status zákonného platidla, bezhotovostní platební styk může probíhat jak v národní měně, tak i v eurech. Při vzniku eurozóny trvalo přechodné období od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2001. Scénáře zavedení eura "velký třesk" a "Phasing-Out" s přechodným obdobím nepočítají.

Referendum k euru – Česká republika se k přijetí eura zavázala podpisem Aktu o přistoupení ČR k EU (dále jen Akt). S podmínkami vstupu, které jsou obsaženy v Aktu o přistoupení vyslovili občané v referendu souhlas. V souladu s čl. 4 Aktu se ČR účastní Hospodářské a měnové unie jako stát, na který se vztahuje (dočasná) výjimka ve smyslu čl. 122 Smlouvy o založení ES. Na základě čl. 2 Aktu se ČR zároveň zavázala dodržovat právo Evropského společenství, jehož součástí jsou i tzv. maastrichtská konvergenční kritéria podmiňující přijetí eura, resp. vstup do eurozóny. Po splnění konvergenčních kritérií a vyjádření vůle České republiky do eurozóny vstoupit, rozhodne Rada EU, na doporučení Evropské komise, o vstupu ČR do eurozóny. Plnění konvergenčních kritérií vyhodnocují Evropská komise a Evropská centrální banka pravidelně či na žádost členského státu mimořádně, v rámci tzv. Konvergenčních zpráv dle čl. 121, resp. 122 Smlouvy o založení ES. Celá procedura přijetí eura je určena platným právem Evropského společenství a je pro ČR závazná. S ohledem na závazek

ČR splnit tzv. maastrichtská konvergenční kritéria a následně přijmout euro by případné referendum k přijetí eura v ČR mohlo mít nanejvýš konzultační charakter, resp. mohlo by se vztahovat pouze k otázce jeho konkrétního načasování, protože v případě odmítnutí eura jako takového by se Česká republika dostala do rozporu se svými závazky vyplývajícími z členství v EU.

Scénáře zavedení eura – k přijetí eura může dojít na základě tří základních scénářů, které se odlišují jednotlivými fázemi zavedení eura do bezhotovostního a hotovostního oběhu a délkou přechodného období. Smlouva o založení ES přímo neupravuje otázku scénáře přechodu na jednotnou měnu, to je upraveno sekundárním právem, konkrétně nařízením Rady č. 974/ 98 ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení z věcného hlediska definuje tyto možné scénáře zavedení eura:

- scénář s využitím přechodného období (tzv. madridský scénář)
- jednorázový přechod na euro, tzv. "velký třesk" (též označovaný jako Big Bang)
- jednorázový přechod na euro s využitím fáze postupného zrušení, tzv. Phasing-Out.

Volba konkrétního scénáře zavedení eura je na rozhodnutí země usilující o vstup do eurozóny.

Strategie přistoupení ČR k eurozóně – materiál upravující základní rámec pro přijetí eura, který byl zpracován ve spolupráci Ministerstva financí ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a České národní banky a byl schválen usnesením vlády č. 1026 ze dne 13. října 2003. Na základě vládního usnesení č. 1231 ze dne 25. října 2006 bylo v souvislosti s vyhodnocením plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou rozhodnuto, aby Česká republika neusilovala v roce 2007 o vstup do kurzového mechanismu ERM II a ministru financí bylo uloženo, aby ve spolupráci s guvernérem České národní banky posoudil strategii zavedení eura v České republice. Výsledky tohoto posouzení mají být předloženy vládě v termínu do 31. srpna 2007.

Statut ECB – upravuje postavení Evropské centrální banky (ECB) a základní pravidla jejího fungování; je součástí (protokolem) Smlouvy o založení ES.

Subfrontloading – sekundární předzásobení: předzásobení obchodů a podniků eurem a zabezpečení včasné distribuce hotovosti obyvatelstvu přípravou bankomatů, hotovostních výběrů a pošt. Realizace tohoto postupu navazuje na úspěšné předzásobení bank eurobankovkami a euromincemi (viz též frontloading). Oficiálně je možné předzásobení obyvatelstva pouze mincemi ve zvláštních sadách (starter kits).

TARGET – transevropský expresní automatizovaný systém hrubého zúčtování v reálném čase. Je to systém pokrývající evropské teritorium, který slouží pro zúčtování plateb v euru v reálném čase, a to zejména pro potřeby výkonu měnové politiky v rámci eurozóny. ČR se musí nejpozději se vstupem

do eurozóny napojit na tento systém, resp. na TARGET II (v současnosti probíhá v rámci EU příprava na přechod na tento nový systém).

"Velký třesk" (scénář jednorázového přechodu na euro) – také označován jako "Big Bang"; jeden z možných scénářů zavedení eura; jednorázové zavedení eura, tj. jeho současné zavedení do hotovostního a bezhotovostního oběhu bez přechodného období. Od zavedení hotovostního eura mohou nově vydané právní nástroje (např. faktury, účtenky, smlouvy a jiné dokumenty obsahující peněžní částky) znít pouze na euro, dosavadní právní nástroje znějící na národní měnové jednotky se přepočtou pomocí přepočítacího koeficientu. Vláda ČR schválila variantu jednorázového komplexního přechodu na euro se současným zavedením bezhotovostního i hotovostního eura v jeden časový moment jako scénář zavedení eura v České republice, a to usnesením č. 1200 ze dne 25. října 2006.

Výjimka pro zavedení eura – dočasná úleva členské země EU z povinnosti zavést euro jako měnu a zákonné platidlo, již mají nové členské země EU do doby, než splní potřebná kritéria pro zavedení eura (tzv. maastrichtská konvergenční kritéria). Striktně vzato tato výjimka dle čl. 122 Smlouvy o založení ES, která znamená, že na členský stát s výjimkou se nepoužijí některá ustanovení Smlouvy, zejména pak zavedení eura, je svojí podstatou odkládací podmínkou. Po splnění příslušných podmínek (viz heslo *Kritéria přistoupení k eurozóně*) zruší výjimku Rada EU a to na základě zpráv vypracovaných Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou dle čl. 121 odst. 1 Smlouvy o založení ES.